

ТОШКЕНТ ХАҚИҚАТИ

1928 йил 11 декабрда асос солинган

МҮЙЖИЗА ЯРАТАЁТГАН ҚҮЛЛАР

Кибрайлик Шавкат Юсупов 2011 йилдан бери ёғоч ўймакорлиги йўналишида самарали меҳнат қилиб, нафакат вилоятимиз, балки республикада ҳам яхши таниди. Одатда, ҳунармандлик авлоддан-авлодга ўтиди. Кизиги, Шавкат мансур сулолада биронта ҳам ҳунарманд бўлмаган.

Интилиш

- Бир куни тасодифан "Ташаббус" кўрик-тандловига бориб қолдик, - дейди Шавкат. - У ерда намойиш этилаётган ҳунармандчилик намуналари мени сеҳрлаб қўиди. Уларни томоша қила туриб, бу ҳунарга меҳрим тушу. Шундан сўнг моҳир устарларга шогирд тушиб, соҳанинг сирасорларини кунт билан ўрганди.

Бугунги кунда Ш. Юсупов шогирдлари билан ўз устахонасида 130 хилдан ортиқ маҳсулотлар тайёрлашмоқда. Лавҳ, бежирим кутичалар, турли ҳажмдаги қўзалар, саккиз қиррали столлар, миллӣ ва европа дизайнидаги шахмат доскаси ҳамда доналари, жозибали лаганлар кўзни қувонтиради. Заргарона дид билан ишланган мазкур намуналарни яратишида, асоссан, ёнгоқ ёғочидан фойдаланинган.

Ҳунарманднинг айтишича, ёғоч ўймакорлиги инсондан катта сабрканоат ва зийраклик талаб этади. Сабаби, битта маҳсулотни яшаш учун ҳафтагал, бъазан ойлаб меҳнат қилинади. Шунга қарамай, шогирдларининг сони 60 дан ошиб кетиби. Бъази шогирдлари мустақил фаолиятини бошлаб юборишган экан.

- Келганимга икки йил бўлди, - дейди Мухаммад Феруз Соҳибжонов. - Шу вақт мобайнида кўп нарса ўргандим. Устозимиз жуда талабчанлар. "Мehr бермасанг, қизиқмасанг, сендан яхши ҳунарманд чикмайди". дейдилар. Улардан ўрнак олиб, моҳир ҳунарманд бўлишига ҳаракат қила япман.

Ш. Юсупов юртимизда ҳамда хориж мамлакатларидаги кўргазмаларда фаол қатнашади. Шунингдек, турли қўрик-тандловларда иштирок этиб, фахрли ўринларни эгаллаб келмоқда.

- Банқдан имтиёзли кредит оляяпмиз, - дейди ҳунарманд. - Маҳсулотларимиз турини кўпайтириб, чет

элларда сотишини ният қилганимиз. Шогирдларим билан ясаган буюмларни кўлига олганлар: "Э, қойил-е, отасига раҳмат!" деса, демак бекорга яшамаяпман.

**Зуҳриддин РАҲМОНОВ,
"Тошкент ҳақиқати" муҳбари
Мансур ХИММАТОВ
олган сурат**

Бугуннинг гапи

Вазирлар Мажхамасининг жорий йилнинг 9 январида қабул қилинган "Фермер ҳўжаликлари ва бошқа қишлоқ ҳўжалиги корхоналари ер майдонларини макбулаштириш ҳамда қишлоқ ҳўжалиги экин ерларидан самарали фойдаланингда дойир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида" ги қарори соҳа ривожида улкан имкониятлар эшигини очди.

ЭРТАГА ЕР ЗГАСИ КИМ БЎЛИШИ КЕРАК?

Куйида соҳа мутахассиси ҳамда илғор фермерларнинг ушбу қарор борасидаги фикр-мулоҳазалари билан танишинг:

Тўлқин ғилот фермер,
дехон ҳўжаликлари
ва томорқа ер эгалари
Кенгаши раиси:

- Вазирлар Мажхамасининг мазкур қарорида таъкидланганидек, қишлоқ ҳўжалиги ерларидан фойдаланинда тизими муммалар мавжудлиги соҳани барқарор ривожлантиришга салғий таъсир кўрсатмоқда. Ҳусусан, айрим фермерлар томонидан ер майдонларидан самарасиз фойдаланилаётгани, молиявий-иқтисодий аҳволининг сурункали нобарқарорлиги, моддий-техника ресурслари билан етарлича таъминланмаганини, ер ажратишида худудларнинг тупроқ-иқлими шароити, аҳоли зичиги ва бандлиги каби масалалар инобатга олинмаганини, шунингдек, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш масалаларига етарлича ётибор қартилаётгани кўзга ташланиб қолди.

Келинг, шу ўринда қарорнинг аҳамиятини тушуниб

олиш учун статистик маълумотларга муражаат қиласиз.

Ўтган 2018 йилда

2 минг 638 та ҳолатда 16 минг 447 гектар майдондан ноконуний фойдаланилган ҳамда 1 минг 502 та ҳолатда 28 минг 427 гектар экин ерлари ноконуний ажратилган. Шунингдек, 4 минг 62 ҳолатда 622 гектар ер майдони ўзбошималик билан эгаллаб олиниб, якка тартибда ўй-жой ёки бошқа бино ва иншоотлар куриб олинингани аниланган.

Адолат ва қонунийлик бузилган жойда табиияти, риҷоҷланиш ҳақида ўйлашнинг ўзи ортича. Мана шу рақамлар мисолида соҳада кўрилган зарарни дехончилик илмидан озоқ ҳабари бор киши дарров фахмлаб олади. Демак, биз мавжуд муммаларни ҳал кильмай туриб, ривожлана олмаймиз. Ушбу қарор эса соҳа ривожида тўсік бўлайтган омилларни бартараф этишини.

Тадбирда сўз олганлар сўнгти йилларда юртимизда мева-сабзавотликоҳи соҳадини жадал ривожлантириш,

Бунёдкорлик

Президентимиз ташаббуси билан вилоятимизнинг маъмурӣ маркази ҳисобланган Нурафшон мамлакатимиз тарихидаги биринчи "ақлли шаҳар" бўлиши режалаштирилган эди. Ўтган ҳафта якуннада ушбу навқирон шаҳарнинг тамал тошини қўйишга бағишланган маросим бўлиб ўтди.

Унда Ўзбекистон Республикасининг Башвазири А. Арипов, Баш вазирининг биринчи ўринбосари О. Раматов, вилоят хокими F. Ибрагимов, турли вазирлик ва идоралар мутасаддилари, вилоят фаоллари ва шаҳар жамоатчилиги ҳамда ОАВ ходимлари иштирок этишиди. Дастанлаб, ҳалқимизнинг эзғу анъанасига мувофиқ, жонлиқ сўйилиб, тиловат қилинди. Курилаҳак шаҳарга файзбу ободлик, ҳалқимизга фаровонлик, бун-

дай эзғу ишлар бошида турғанларга кучкуват тилаб, дуолар қилинди. Замонавий мегаполисга айланажак шаҳарда якин йиллар ичida дунё архитектура ютуқларини ўзида мухассамлаштирган мухташам иншотлар, турархойлар, ижтимоий-маданий объектлар, йўл ва кўпприлар, сўйим боя ва хиёбонлар барпо этилиши кўзда тутилгани қайд этилди.

2

Унда вилоят фермер, дехон ҳўжаликлари ва томорқа ер эгалари Кенгаши раиси:

Антилишни кўпайтириш, боғдорчилик маҳсулотларини жаҳон бозорларига олиб чиқиш учун иззид ислоҳотлар олиб бориляётгани, шунингдек, экспорт ҳажмани ошириш борасида қатор фармон ва қарорлар қабул қилинаётгани таъкидлашиди.

Семинар давомида қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларини етишириш ва сақлаш, қадоқлаш ва логистикани ташкил қилиш, экспортни йўлга кўйиш, яхшилаш масалаларига етарлича ётибор қартилаётгани кўзга ташланиб қолди.

Тадбирда сўз олганлар сўнгти йилларда юртимизда мева-сабзавотликоҳи соҳадини жадал ривожлантириш,

Семинар

Тошкент давлат аграр университетида Ўзбекистон Республикаси агросаноат мажмуйи ва озиқ-овқат таъминоти соҳасидаги лойиҳаларни амалга ошириш агентлиги ва вилоят ҳокимилиги ҳамкорлигига "Мева-савзавот маҳсулотларини етишириш, сақлаш ва қайта ишлаш, логистика ҳамда экспортни ташкил қилиш" мавzuида амалий семинар ташкил этилди.

ОЛМАНГИЗ ҚАЙСИ БОҒДАН?

Тошкент давлат аграр университетида Ўзбекистон Республикаси агросаноат мажмуйи ва озиқ-овқат таъминоти соҳасидаги лойиҳаларни амалга ошириш агентлиги ва вилоят ҳокимилиги ҳамкорлигига "Мева-савзавот маҳсулотларини етишириш, сақлаш ва қайта ишлаш, логистика ҳамда экспортни ташкил қилиш" мавzuида амалий семинар ташкил этилди.

Лойиҳамиз шароитида уруғли, данакли пакана ва ярим пакана мевали даражатларни парваришиш ҳамда зарур агротехник тадбирларни амалга ошириш бўйича керакли тавсиялар берилди.

Амалий семинарда Жанубий Корея ва Испаниядан келган мутахассислар ва таъминоти корхона раҳбарларининг "Боғ ва иссиқхона ҳўжаликларида сугоришнинг замонавий тежамкор техника ва технологияларини кенг жорий этиш, ви-

Кучли фуқаролик жамияти сари

Ўтган 2018 йил ҳалқимиз ҳаётида катта из қолдириди. Кувонарлиси, юртимиз тараққиётини юксалтириб, ҳалқимиз ҳаётини тубдан ўзғартирадиган қатор қонунлар ва бошқа норматив хужжатлар қабул қилинди. Жорий йил 1 январдан бошлаб ана шу хужжатларда кўзда тутилган кўплаб янги тартиб ва мезёлар кучга кирди.

МЕЪРИЙ ҲУЖЖАТЛАРНИНГ ҲАЁТБАХШ КУЧИ

улар мөхиятини тушуниш ва ижросини таъминлаш билан белгиланади

Бу ҳақда гап кетганда давлатимиз раҳбарининг 2018 йил 22 октябрь куни мухим ўзғартиришлар кирилди. 2019 йил 1 январдан бошлаб кучга кирган ўзғартиришларга кўра, алюминий (пластик) профилдан эшик, дераза ва бошқа буюмлар тайёрлар, автотранспорт воситаларини ювиш каби фаолият турлари билан шу гулланиш учун юридик шахс ташкил этишини келинди. Эндида қабул қилинган ва Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига рўйхатдан ўтмаган умуммажбурий идоравий хужжатлар, шу жумладан, собиқ итифоқнинг идоравий хужжатлари ўз кучини йўқотди.

Президентимиз 2018 йил 18 майда "Майший чинчиллар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизими"ни янада тақомиллаштириш чора-тадбирлар тўғрисида" ги Карорни жуда катта аҳамиятта эга бўлганини ташкил этишини келинди.

Ўзбекистон Республикаси Солик вазирлигининг 2019 йилга мўлжалланган асосий йўналишлари қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айриз қонун ҳужжатларига таъсисати тақомиллаштириш чора-тадбирлар тўғрисида" ги Карорни қабул килилди. Шу боис, жорий йилнинг 1 январидан бошлаб полимер плёнкали пакетларни белуп бериш, уларнинг нархини товарлар нархига кўшиш, шунингдек, уларни ўз таҳархондан паст нархларда сотиш, қалинлиги 40 микрондан кам бўлган полимер плёнкали пакетларни ишлаб чиқариш, полимер плёнкали пакетларни олиб кириш тақиқлаб кўйилди.

2018 йил 3 июль куни Президентимиз имзоланган Ўзбекистон Республикаси "Медиация тўғрисида" ги Қонуни ҳам кучга кирди.

Таъкидлаш жоизи, медиация - низони тарафлар ўзаро мақбул қарорга эришиши учун уларнинг ихтиёрий розилиги асосида медиатор кўмагида ҳал қилиш хисобланади.

Тадбиркорлик фаолиятини кўллаб-кувватлаш мақсадида Вазирлар Мажхамасининг "Хусусий тадбиркорлар юридик шахс ташкил этасдан шугулланиши мумкин бўлган фаолият турлари рўйхатини тасдиқлашиди.

Мазкур Қонунда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 29 июндаги "Ўзбекистон Республикаси таъсисати тақомиллаштириш концепцияси тўғрисида" ги Фармонида белгиланган устувор максадлар ўз аксни топган.

Давоми 2-бетда ➤

фермер ҳўжалиги раҳбари А. Исмоилов. - Ҳўжалигимиз боғдорчиликка ихтисослашгани учун соҳага таалуқли яхшиликлардан бахобар бўлишимиз керак. Шу сабабли, чет эллик мутахассислар билан тажриба ҳам алмашди.

- Бугун кўп нарсаларни юргандик, - дейди Тошкент туманидаги "Валихўжа омад"

**Зуҳриддин КАМБАРОВ
Мансур ХИММАТОВ
олган суратлар**

Хўш, кўплаб тадбиркорларнинг вахмасига сабаб бўйлётган ККС нима ўзи? Чиндан ҳам айримлар айтиётганидек ККС тадбиркоринг зарари газ хизмат килидими? Келинг, бу саволларга жавоб топишга харакат килимиз.

ККС маълум тайёр маҳсулот учун қиймат яратадиган ҳар бир субъект ўзи қўшилган қиймати миқдориданги тўлайдиган солиқ ҳисобланади. Содда қилиб айтиётган бўлса, маҳсулот танҳарни учун қўшилдиган 20 фоизлик солик. Илгари таъвар айланмасидан 5 фоизлик ягона солик тўйла келаётган тадбиркор учун эндиликда бу солиқ турининг ҳандай кулийларни бор? Бир қарашда ККСнинг тадбиркоринг учун ҳеч ҳандай фойдаси йўқдек...

Аслида ҳам шундайми? Бу саволда қисқа "ҳа" ёки "йўк" тарзида жавоб берб ғўлмайди. Фақат бир қанча омилларни чуқур таҳжил қўлгандан сўнг жўйли бир хуласага келиш мумкин.

Масалан, бозорда 2 минг сўмдан сотилаётган кўйлак харадорга етиб боргучка бўлган жаёнини олайлик: айтилик, уни тикишга 800 сўмлик ит кетади. Илгиривчи корхона хом ашёни солиқ олиб, мато тўкийди ва нарихни 1 минг 200 сўм деб белгилайди. Тайёр матони солиқ олган бозшка корхона эса ундан қийим тикади. Кейин кишини 1 минг 500 сўмлик улгаржи савдо фирмасига сотади. Улар товарни 1 минг 800 сўмдан чакана савдо дўйконларига сотади. Шу биз 2 минг сўмдан солиқ олаётган кўйлакда сотувчинг 200 сўм фойдаси бор.

Энди бу жаёнда иштирок этган корхоналарнинг ягона солик тўловчиси сифатида тўлаган солиқларни ҳисоблаб чиқсан, жами таъвор айланмаси 7 минг 300 сўм бўлади. Ундан тўланадиган ягона солик 5 фоиз – 365 сўмни ташкил килиди. Яъни, маҳсулот бозорда ўз харидорини топгунча 5 марта 5 фоизлик ягона солик олинмоқда. Энг нозин жиҳати шундаки, бу солиқлар якунда харидорнинг ҳисобидан бўлади.

Бугунги кунда амалда бўлган ККС туфайли тадбиркорлар факат ўзи қўшган қиймати миқдоридан солик ҳисоблайди, холос. Биз юқорида келтирган мисолда тўланадиган солик 330 сўм, ҳатто ундан каморқ бўлиб чиқади. Шу боис, қўшилган қиймат солиқ мажбурий жараён тадбиркорлар учун фойдалари олиб бўлади.

Солик қонунчилигини диккат билан ўқиб чиқсан, унда ККСнинг соддалаштирилган варианти ҳам борлигини билиб

шу ўринда муҳим бир гап: қўшилган қиймат солигини жорий этишдан мақсад биринчи галда, экспортни раббатлантиришдан иборатлигини унугаслигимиз керак. Агар тадбиркор ўз маҳсулотларини экспорт қўлса, унинг ўрнига солиқларни бюджетнинг ўзи тўлаб беради. Шунингдек, солиқнинг бун-

оламиз. Буни тушуниш учун яна мисолларга қайтамиз. Дейлик, ўтган йилда З миллиарддан кам таъвор айланмасига эга бўлдингиз. Унда бемалол, ариза ёзиб ККС тўлашнинг соддалаштирилган вариантига ўтишнинг мумкин. Бордюо, жорий йил давомида айланмансига З миллиарддан ошиб кетадиган бўлса, ўша

соддалаштирилган ККС бўлсада, аслида тўлов мөҳияти ва мантиғига кўра айланма маблагдан тўланадиган солиқидир.

Демак, тадбиркор ўзи учун афзал солиқ турини ҳисоблаб чиқсан керак. Агар солиқ тўловчи хом ашё солиқ олаётганида етказиб берувчининг ҳисобфактуларидан ККС акс айтиётган бўлса, ёки импорт учун божхонада ККС тўлаётган бўлса, ўзизидан у стандарт ККСга ўтгани мъякул. Бунинг учун йил бошида маҳсулот ёки хом ашё етказиб берувчи ҳамкорларидан ҳандай солик, тўлаётганини билди олиши керак.

Агар тадбиркор импорт маҳсулотларинг ултуржи савдоси билан шугуллансан, стандарт ККС бўйича ишлаши фойдалар. Чунки, импорт маҳсулотла-

надиган бўлса, хом ашё ёки таъворларни солиқ олишида бошқа ККС тўловчилари билан ишлагани мъякул. Тўғри, уларнинг таъворлари бир оз кимматроқ бўлиши мумкин, бироқ, қийматнинг 16,66 фоизи ККС бўлади ва бу сумма амалда солиқни камайтадиган бўлиб чиқади.

Айтилик, кимдир бунинг уддасидан чиқолмайди. Чунки, маҳсулотларини асосан чакана ёки кичик корхоналардан солиқ олади. Бундай шароитда ККС тўловчиси бўлиши тадбиркорнинг зарари ишлайди.

Бугунги кунда фаолият юритадиган тадбиркорлар солиқ ставкалари ўзгаришларига дуч келмоқда. Бу ҳақиқий ракобат, эркян иктисолидётда тадбиркорлар зарари ишламаслиги керак. Тўғри, солиқ тизимида бу ўзгаришлар иктисолидётнинг барча субъектларига таъсир килмай қолмайди. Шу боис, мазкур жаёнларда ютадиган ёки ютқазадиган томон фойдат харидор бўлиши кундек равшан.

Шу боис, кўча-кўйда, ижтимоий тармоқларда бу ўзгаришларни фойдасидан кўра, зарари кўпроқ гапирилаётгани бежиз эмас. Сабаби, ККС тизимида ўтиш жараёнида барни, "айланма маблағлардан солиқ", яъни ягона солиқдан бутқул воз кечганимиз йўк. Содда қилиб айтиганда, бир вақтнинг ўзида, бир-биридан кескин фарқ қиласидан иккиси хил тизимида бўлиши вазиатни янада муракаблаштиришга олиб кетиши мумкин.

Масалан, айни бир фаолият билан шугулланадиган иккиси корхонанинг бозхона расмийлаштируви пайтида шундок ҳам ККС тўлаётди. Бу сумма эса, солиқ ҳисоботларидан акс аттирилиб, тўловни камайтиришга олиб кетади.

Бордюо, солиқ тўловчи импорт хом ашё ёрдамида ишлаб чиқариш билан шугуллансан ҳам худди шу сабабли ККС тизими ягона солиқка нисбатан қуай бўлади. Агар тадбиркор хом ашё учун бозхона имтиёзларига эга бўлса, ягона солиқда колгани мъякул. Чунки, бозхона имтиёз таъфули ККС тўлаётди. Еккى солиқ идораси тўлиқ ККСни ўндириб ола-диган бўлса, якунда тадбиркор чек ҳандай имтиёзга эга бўлмайди. Сиртдан қараганда, бу ўтиш солиқ тўловчи имитиёз таъфули ККС тўлаётди.

Хуллас, тадбиркор жорий йилда ККС тўловчисига айла-

шиб кетган ойдан бошлаб, стандарт ККС тўловчиси бўлиб қолаверасиз.

Сиртдан қараганда, бу ўтиш солиқ тўловини хам бир мунча камайтиридиган имкониятга ўтшаб кўринади. Тўғрида, мазкур жаёнларда солиқ ставкалари пастрок. Бундан ташқари, ҳисоб-китоблар, яъни хом ашё ва хизматларни солиқ олаётгандан акс этган ККСлар инобатга олинмайди. **Бу худа ягона солиқнинг оширилган ставкаси каби ишлайди.** Тадбиркор товар айланмадан ўшабелгиланган фойдада ККС тўлаётди.

Шунинг учун тадбиркор ўтлаб ўтирасдан соддалаштирилган ККСга ўтиши келади. Лекин, шошмашошарлик қилиш яратади. Сабаби, соддалаштирилган вариантинг ҳам ўзига хос ноқулатилларни бор: номи

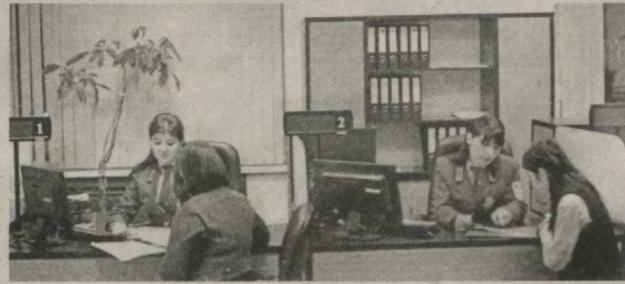
рининг аксарият кисмida бозхона расмийлаштируви пайтида шундок ҳам ККС тўлаётди. Бу сумма эса, солиқ ҳисоботларидан солиқ юкини сезиларли даражада камайтиришини кўрсатса-чи? Айтилик, бир томонда йил давомида 950 миллион, иккинчида эса, 1,1 миллиард сўмлик савдо айланмаси бўлади. Энди бир ўйлаб кўринг, бир хил иш юритадиган бу иккиси корхонада фарқли солиқ тўлови рақобатни ўлдирмайдими? Дейлик, айтилик тадбиркорлар белгиланган лимитни сақлаш учун баъзи айланма маблағларни яшириш йўлларини изламайдими? Умуман, ККСдан кочини максадидан корхонанинг таъсисчи томонидан алоҳида ва бир нечта кичик корхоналарга бўлиш ҳолатлари рўй бермайдими?

Нима бўлгандан ҳам бу янгиликлар пировардида аҳоли учун ҳам, тадбиркорларимиз учун фойдали бўлишидан умидвормиз...

"Тошкент ҳақиқати" мухбири Абдусалим МАҲМУДОВ тайёрлари

ҚЎШИЛГАН ҚИЙМАТ СОЛИГИ

тадбиркорни ундирадими ё синдиради?

дай узлусиз, занжирсизмонлиги нарх-навони бир маромда бўлишига ҳамда иктисолидий ўшига олиб келади.

Модомики, тадбиркор учун ККС яхши бўлса нега айримларни чуқур таҳжил қўлгандан сўнг жўйли бир хуласага келиш мумкин.

Масалан, бозорда 1 минг 200 сўм деб белгилайди. Тайёр матони солиқ олган бозшка корхона эса ундан қийим тикади. Кейин кишини 1 минг 500 сўмлик улгаржи савдо фирмасига сотади. Улар товарни 1 минг 800 сўмдан чакана савдо дўйконларига сотади. Шу биз 2 минг сўмдан солиқ олаётган кўйлакда сотувчинг 200 сўм фойдаси бор.

Энди бу жаёнда иш-

тирок этган корхоналарнинг ягона солик тўловчиси сифатида тўлаган солиқларни ҳисоблаб чиқсан, жами таъвор айланмаси 7 минг 300 сўм бўлади. Ундан тўланадиган ягона солик 5 фоиз – 365 сўмни ташкил килиди. Яъни, маҳсулот бозорда ўз харидорини топгунча 5 марта 5 фоизлик ягона солик олинмоқда. Энг нозин жиҳати шундаки, бу солиқлар якунда харидорнинг ҳисобидан бўлади.

Бирок, бунинг акси бўлиши ҳам мумкин. Агар корхона хом ашёни қўшилган қиймат солиқнинг солиқнинг солиқ олаётган бўлсанчи? У ҳолда солик тўлови бир начо баробар ошиб кетмайдими?

Яшириша жоҳат йўк, чиндан ҳам ашёни қўшилган қиймат солиқнинг солиқнинг солиқ олаётган бўлсанчи? У ҳолда солик тўлови бир начо баробар ошиб кетмайдими?

Яшириша жоҳат йўк, чиндан ҳам ашёни қўшилган қиймат солиқнинг солиқнинг солиқ олаётган бўлсанчи? У ҳолда солик тўлови бир начо баробар ошиб кетмайдими?

Солик қонунчилигини диккат билан ўқиб чиқсан, унда ККСнинг соддалаштирилган вариантинг ҳам борлигини билиб

Тошкент вилоятининг 2018 йил якунлари бўйича асосий иктисолидий кўрсаткичлари тўғрисида

Вилоядат амалга оширилаётган иктисолидий ислотлар доирасида чора-тадбирларининг давом этитириши барча соҳаларни жадал ривожлантириши имконини бермокда.

Дастлабки маълумотларга кўра, 2018 йил январ-декабрда Тошкент вилоятини бўйича ялпи худудий маҳсулот ҳажми жорий нархларда 38,4 трлн. сўмни ташкил этиди ва 2017 йилнинг мос даврига нисбатан 6,4 фоизга ўди.

2018 йилнинг январ-декабрь ойларида вилоят корхоналари томонидан 35,0 трлн. сўмлик саноат маҳсулотларни ишлаб чиқарилган бўлиб, ўтган йилнинг тегиши даврига нисбатан ўшиш суръати 115,6 фоизни ташкил этиди.

Жами ишлаб чиқарни ҳажми ўсишининг асосий омили бўлиб, ишлаб чиқаридиган (кайта ишлаб) саноатида ишлаб чиқарни ҳажмининг 17,2 фоизга, тог-кон саноати ва очик конлар ишланишига 8,0 фоизга, электр, газ, буғ билан таъминлашва ҳавони кондиционлашнига 13,5 фоизига ва сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқинидарни утилизация килишининг 25,4 фоизига ўшиш ҳисобланади.

2018 йил январ-декабрда вилоятининг асосий капиталини кўпайтиришига 9,4 трлн. сўм миқдорида инвестициялар ўзлаштирилиб, шундан хорижий инвеститорлар 1,3 трлн. сўмни ташкил этиди.

2018 йилнинг январ-декабрь ойларида Тошкент вилоятини бозарларни курилиш пурдат ишларни 2,5 трлн. сўм миқдорида баҳоланди ва мос равишда 2017 йилга нисбатан ўшиш суръати 110,1 фоизни ташкил этиди.

Чакана савдо тозеф айланмаси 2018 йилнинг январ-декабрь ойларида 13,9 трлн. сўмни ташкил қилиб, 2017 йилнинг шу даврига нисбатан 104,5 фоизга ўди.

Шунингдек, вилоятини бўйича ултуржи савдо айланмаси 2018 йилнинг январ-декабрь ойларида 6,0 трлн. сўмни, 2017 йилнинг мос даврига нисбатан 111,1 фоизни, оқватланиш корхоналарининг товар айланмаси эса 0,4 трлн. сўмни ташкил этиб, 2017 йилнинг шу даврига нисбатан 97,1 фоизни ташкил этиди.

Вилоядат 2018 йил январ-декабрь ойларида бозар хизматлари, ишлаб чиқарни ҳажми 11,0 трлн. сўмни ташкил этиб, 2017 йилнинг мос даврига нисбатан ўшиш 106,4 фоизни ташкил этиди.

Бозор хизматларининг энг катта ҳажми савдо хизматлари нисбатан 32,6 фоиз, транспорт хизматлари (27,6 фоиз), молиявий хизматлар (10,6 фоиз), яшаш ва оқватланиш хизматларида (4,5 фоиз) кузатилди.

Вилоятини бўйича яшаш ва оқватланиш хизматларининг энг катта ҳажми савдо х

ГЎЗАЛЛИК СЕҲРИ

Тошкент туманинда 32-Болалар мусиқа ва санъат мактаби қошида "Суончи" рақс ансамбли ташкил этилганига ҳадемай б 6 йил тўлади.

Санъат

Шу йиллар давомида юзлаб кичкитойлар устозлари Барно Истроевларда рақс санъатининг нозик қираларини ўрганиб, туман, вилоят, республикада ўтказилган кўрик-тандилов ва таддирларда қатнашиш билан бирга, ҳалқаро конкурсларда ҳам фахрли ўринларни қўлга киритишмокда.

- Ўтган йили Санкт-Петербург

бург шаҳрида ўтказилган ҳалқаро "Золотой Феникс" кўрик-тандиловда дугонам Сабина Тоғаймуродова билан биринчи ўринга лойик топилди, - дейди Каромат Ахмаджонова. - Галабамизовдан илҳомланиб, қардош ҳалқлар рақсларини ҳам кунт билан ўрганмоддами.

Якинда "Суончи"нинг бе-

шинчи "қалдирғочлари" учирма бўлди. Бу кун хореография соҳаси бўйича ўқишни давом этитиш ниятидаги қизлар хотирисида узоқ вақт сақланиб қолишига шубҳа йўк.

Хозирда рақс гурӯҳига 70 нафардан ортиқ қизлар катнашади. Улар орасида 3 ёшли қизалоқларнинг ҳам борлиги санъатга, гўзаликка бўлган ҳавас гўдакликдан бошланишини кўрсатади.

Ўз мухбиришим

«ТЕМУР ТУЗУКЛАРИ» ДОИМИЙ ҲАМРОҲ

Чирчик олий танк қўмон-донлик-муҳосинлик бўлим юртида "Темур тузуклари" асосида курсантлар ва Чирчик давлат педагогика институти талабалари ўтасида "Заковат" интеллектуал ўйини ўтказиди.

АМИР ТЕМУР ТУЗУКЛАРИ

Кизгин баҳс-мунозара-ларга бой бўлган ўйинда дастлаб жамоалар Амир Темур ҳаётни ва фаолиятига оид саволларга жавоб беришган бўлса, иккичи босқичда рақиб жамоалар бир-бира учун тайёрлаб келган саволларини тақдим этиши.

Умумий натижага кўра, билим юрти курсантларидан ташкил топган "Адолат қалонлари" жамоаси талабаларнинг "Темурий авлодлари" жамоасидан усту келиши.

- Соҳибқирон бобомизнинг "Темур тузуклари"ни ўқиганинда ўзимга қандайдир руҳий куч-куват топгандек бўламан, - дейди курсант Майруф Мирсабитов. - Шу сабабли, бу китобни қайта-қайта ўқыйман. Undagi ўйтгларни ўқкан инсон нафақат ўйинда, балки, ҳётда ҳам ютказмаслигига ишона-ман.

Дарҳакат, ҳар бир сатри буюк бобокалонимизнинг теран ўй-ғирлари, мушоҳадаси, ҳёт тажрибаси билан сурориглан бу асар ёшларимиз учун энг яхши кўлланмади.

Тадбир сўнгидаги жамоалар фахрӣ ёрлиқ ва эсадалик совбалари билан тақдирларини.

Эрали НОРБЕКОВ,
"Тошкент ҳақиқати"
муҳбири

Ҳабарингиз борми?

Бу йилдан бошлаб қўймас мулкни ижарага бериш ва текин фойдаланиш шартномаларини мажбурий нотариал тасдиқлаш бўйича талаб бекор бўлди. Бу ҳаёда ўзА ҳабар бермокда. Ниҳоят, ижарага шартномаси тузиш учун ҳафтагоди нотариус эшигига "саргайиш" ҳолатига барҳам берилди.

Хўш, энди ижарага шартномаси қандай тузилади, бунинг учун қаерга мурожаат қилиш керак? Қандай ҳуқуқатлар талаб қилинади? Қанча муддатга тузилади ва тўловлари қанака?

НОТАРИУСГА ЭМАС, СОЛИҚКА БОРАСИЗ

Мутахассислар 2019 йилдан бошлаб, ижарага шартномаларни солик органларида мажбурий хисобга кўйиш керак, дейишмоқда. Агарда ижарага берувчилик ижарага шартномасини ҳисобга кўймаса, жаримга тортилади. Жарима миқдори ён кам иш ҳақининг 5 дан 10 бараваригача. Ўй-жойини текин фойдаланишга бергандарга бу сўзлар тегиши эмас, улар солик идорасида хисобга кўйилмайди. Жисмоний шахслар ўтасидаги ўй-жойини ижарага шартномаси ижарага берувчининг ДСК веб-сайтидаги шахсий кабинети орқали онлайн хисобга кўйилади. Хоҳишга кўра, бунинг учун ижарага берувчининг доимий яшаш манзилидаги (юридиқ шахс рўйхатдан ўтган жойдаги) ёки ижарага берилгандан ўй-жой ҳойлашган туман солик органларига бевосити мурожаат қилиш мумкин.

Қўймас мулк ижарага шартномасининг солик органларида мажбурий хисобга кўйишда тўлов ундирилмайди.

датга ҳисобга кўйилиши уни давлат рўйхатидан ўтказиш мажбуриятидан озод қилмайди. Шу тарика, 1 йилгача муддатга тузилган шартномалар фақат солик органларида хисобга кўйилади. 1 йилдан ортиқ муддатга тузилгандарга эса - солик органларида хисобга кўйилиши билан бирга Корақалпогистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ер тузиш ва кўймас, улар солик идорасида хисобга кўйилмайди. Жисмоний шахслар ўтасидаги ўй-жойини ижарага шартномаси ижарага берувчининг ҳақиқатида ўтказилади.

Энг муҳими, қўймас мулк ижарага шартномаларини давлат солик хизмати органларида мажбурий хисобга кўйишда тўлов ундирилмайди.

Авлалар хабар берганимиздек, Бирлашган Араб Амирликларида давом этаётган

Ҳаёл аёлга кетгач...

Шоир акамиз кетаяпти, кўлларипа шеър, юракларида ҳаяхон... ўтогоғи учраб қолибди.

- Янги шеър ёздим, эштитин оғайни! - унга хитоб қилибди шоир.

- Қани ўқи-чи! - дебди дўсти.

- Ҳаёл кетиб аёлга, аёл келди хаёлга.

Аёл келиб ҳаёлга, ҳаёл кетди аёлга.

- Лаббай, - ўтогоғи гангиб қолибди. - Кайтарчи..

Шоир илҳом билан шеърини тақорлабди:

Ҳаёл кетиб аёлга, аёл келди хаёлга.

Аёл келиб ҳаёлга, ҳаёл кетди аёлга!

Оғайниси шоирнинг афт-башарасига синчилкаб қараб сўрабди.

- Бу шеърнинг мендан олдин ҳам бирортасига ўқиб берганимидинг?

- Ҳа, ўқиб бергандим, - дебди шоир ва ҳайрон бўлиб сўрабди. - Каердан билдинг?

- Қўзинингнинг ости кўкариб турибди-ю! - дермиш дўсти.

Аёл кетиб аёлга, аёл келди хаёлга.

Аёл келиб ҳаёлга, ҳаёл кетди аёлга.

- Лаббай, - ўтогоғи гангиб қолибди. - Кайтарчи..

Шоир илҳом билан шеърини тақорлабди:

Ҳаёл кетиб аёлга, аёл келди хаёлга.

Аёл келиб ҳаёлга, ҳаёл кетди аёлга!

Оғайниси шоирнинг афт-башарасига синчилкаб қараб сўрабди.

- Бу шеърнинг мендан олдин ҳам бирорtасига ўқиб берганимидинг?

- Ҳа, ўқиб бергандим, - дебди шоир ва ҳайрон бўлиб сўрабди. - Каердан билдинг?

- Қўзинингнинг ости кўкариб турибди-ю! - дермиш дўсти.

Аёл кетиб аёлга, аёл келди хаёлга.

Аёл келиб ҳаёлга, ҳаёл кетди аёлга.

- Лаббай, - ўтогоғи гангиб қолибди. - Кайтарчи..

Шоир илҳом билан шеърини тақорлабди:

Ҳаёл кетиб аёлга, аёл келди хаёлга.

Аёл келиб ҳаёлга, ҳаёл кетди аёлга!

Оғайниси шоирнинг афт-башарасига синчилкаб қараб сўрабди.

- Бу шеърнинг мендан олдин ҳам бирорtасига ўқиб берганимидинг?

- Ҳа, ўқиб бергандим, - дебди шоир ва ҳайрон бўлиб сўрабди. - Каердан билдинг?

- Қўзинингнинг ости кўкариб турибди-ю! - дермиш дўсти.

Аёл кетиб аёлга, аёл келди хаёлга.

Аёл келиб ҳаёлга, ҳаёл кетди аёлга.

- Лаббай, - ўтогоғи гангиб қолибди. - Кайтарчи..

Шоир илҳом билан шеърини тақорлабди:

Ҳаёл кетиб аёлга, аёл келди хаёлга.

Аёл келиб ҳаёлга, ҳаёл кетди аёлга!

Оғайниси шоирнинг афт-башарасига синчилкаб қараб сўрабди.

- Бу шеърнинг мендан олдин ҳам бирорtасига ўқиб берганимидинг?

- Ҳа, ўқиб бергандим, - дебди шоир ва ҳайрон бўлиб сўрабди. - Каердан билдинг?

- Қўзинингнинг ости кўкариб турибди-ю! - дермиш дўсти.

Аёл кетиб аёлга, аёл келди хаёлга.

Аёл келиб ҳаёлга, ҳаёл кетди аёлга.

- Лаббай, - ўтогоғи гангиб қолибди. - Кайтарчи..

Шоир илҳом билан шеърини тақорлабди:

Ҳаёл кетиб аёлга, аёл келди хаёлга.

Аёл келиб ҳаёлга, ҳаёл кетди аёлга!

Оғайниси шоирнинг афт-башарасига синчилкаб қараб сўрабди.

- Бу шеърнинг мендан олдин ҳам бирорtасига ўқиб берганимидинг?

- Ҳа, ўқиб бергандим, - дебди шоир ва ҳайрон бўлиб сўрабди. - Каердан билдинг?

- Қўзинингнинг ости кўкариб турибди-ю! - дермиш дўсти.

Аёл кетиб аёлга, аёл келди хаёлга.

Аёл келиб ҳаёлга, ҳаёл кетди аёлга.

- Лаббай, - ўтогоғи гангиб қолибди. - Кайтарчи..

Шоир илҳом билан шеърини тақорлабди:

Ҳаёл кетиб аёлга, аёл келди хаёлга.

Аёл келиб ҳаёлга, ҳаёл кетди аёлга!

Оғайниси шоирнинг афт-башарасига синчилкаб қараб сўрабди.

- Бу шеърнинг мендан олдин ҳам бирорtасига ўқиб берганимидинг?

- Ҳа, ўқиб бергандим, - дебди шоир ва ҳайрон бўлиб сўрабди. - Каердан билдинг?

- Қўзинингнинг ости кўкариб турибди-ю! - дермиш дўсти.

Аёл кетиб аёлга, аёл келди хаёлга